

Berat Yücel¹
Kıdemli Politika Analisti

Sercan Sevgili²
Politika Analisti

Yusuf Tuna Alemdar³
Araştırmacı

KÖRFEZ'İN VİTRİNİ ÇATLIYOR: SAVAŞ DUBAİ'Yİ NASIL VURDU?

DEĞERLENDİRME NOTU

28 Şubat 2026 tarihinde Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail tarafından İran'a (Tahran, İsfahan, Kum, Kerec ve Kirmanşah gibi şehirlere)* yönelik başlatılan koordineli saldırılar, Körfez bölgesini kısa sürede yalnızca askeri hedeflerle sınırlı kalmayan bir çatışma ortamına dönüştürmüştür. İran'ın misilleme stratejisinin enerji hatlarını, ticaret koridorlarını, limanları, havalimanlarını ve dijital altyapıları kapsayacak şekilde genişlemesi, süreci bir güvenlik krizinin ötesine taşımış; Körfez ülkelerinin ekonomik istikrar üzerine kurguladığı modelin sürekliliğini doğrudan hedef alan ağır bir jeoekonomik şok yaratmıştır.

Ekonomik altyapıların doğrudan hedef haline gelmesi ve Körfez'deki ticari ile lojistik faaliyetlerin kesintiye uğraması, özellikle finans, lojistik ve havacılık gibi sektörlerin yoğunlaştığı çekim merkezlerinde derin yapısal sarsıntılara yol açmıştır. Geçmişte bölgeye atfedilen güvenlik ve istikrar algısı yerini; yüksek güvenlik maliyetleri, operasyonel belirsizlikler, lojistik kesintiler ve can güvenliği riskleriyle şekillenen yeni bir risk ortamına bırakmıştır. Bu dönüşüm, yalnızca bölgesel ekonomik dengeleri değil, aynı zamanda ekonomik merkezlerin nasıl konumlandığını ve hangi koşullarda sürdürülebilir olduklarını da yeniden tartışmaya açmıştır.

¹<https://www.tepav.org.tr/tr/ekibimiz/s/1433>

²<https://www.tepav.org.tr/tr/ekibimiz/s/1461>

³<https://www.tepav.org.tr/tr/ekibimiz/s/1506>

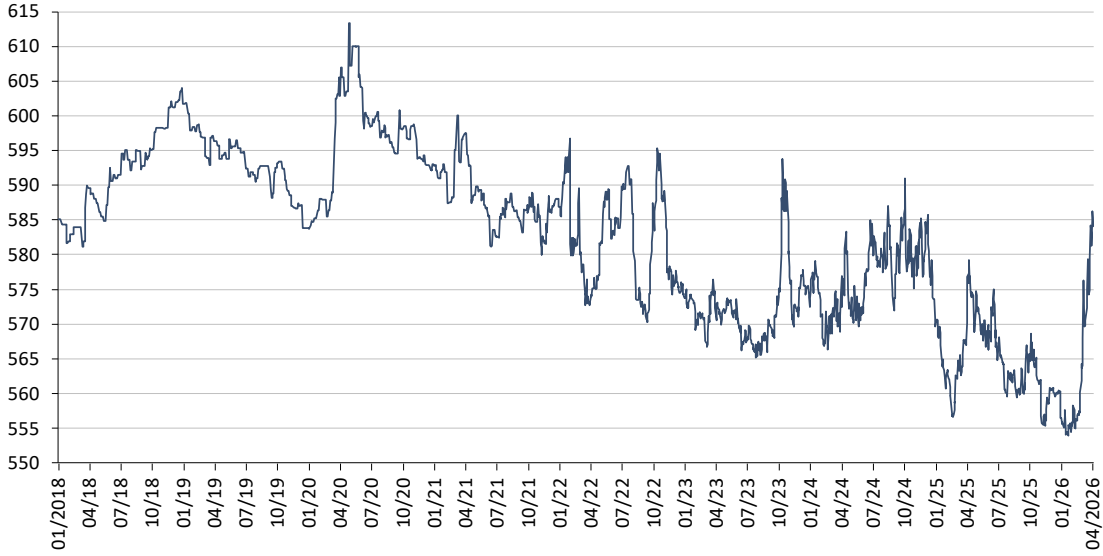
Bu çalışmada ifade edilen bulgular, yorumlar, sonuçlar, öneriler ve görüşler tamamen yazarlarına aittir. TEPAV'ın resmi görüşü değildir. © TEPAV, aksi belirtilmedikçe her hakkı saklıdır.

Savaşın Dubai Ekonomisine Yansımaları

Bölgede yaşanan bu şokun derecesi, ilk günlerden itibaren belirgin bir hal almıştır. İlk altı gün içinde 500'den fazla balistik füze ve 1.500'ün üzerinde insansız hava aracı kullanılmış, mart sonu itibarıyla yedi Arap ülkesine yönelen toplam saldırı sayısı 5.471'e ulaşmıştır (Ribe & Murad, 2026; Yeni Şafak, 2026; Al Jazeera Staff, 2026). Toplam saldırıların yaklaşık %43'ü Birleşik Arap Emirlikleri'ni hedef almış; 30 Mart 2026 itibarıyla ülkeye yönelen saldırı hacmi 414 balistik füze, 15 seyir füzesi ve 1.914 dron olmak üzere toplam 2.343 mühimmata ulaşmıştır. Aynı dönemde Suudi Arabistan, Kuveyt ve Bahreyn gibi diğer Körfez ülkelerinin maruz kaldığı saldırı düzeyi belirgin biçimde daha düşük kalmıştır. Ancak BAE'nin; savaşın daha ilk gününde Dubai'ye yönelen 137 balistik füze ve 209 insansız hava aracı (toplam 346 mühimmat), şehrin doğrudan ve öncelikli hedeflerden biri olduğunu ortaya koymuştur.

Hürmüz Boğazı'na ilişkin risklerin artması ve petrol fiyatlarının 116–120 dolar bandına yükselmesi, enerji ihracatçısı ekonomiler için gelir artışı yaratırken; finans, turizm, havacılık ve veri altyapıları üzerine kurulu merkezler açısından kesinti ve belirsizlik maliyetini artırmıştır (Power, 2026; Basravi, 2026). Suudi Arabistan ve Abu Dabi gibi aktörler, hidrokarbon gelirleri ve alternatif enerji altyapıları sayesinde bu şoku kısmen soğurabilirken Dubai, ekonomik yapısının büyük ölçüde liman, havalimanı ve dijital altyapıların kesintisiz işlemesine dayandığı için aynı esnekliği gösterememiştir (Reuters, 2026; Graham, 2026). Bu durum, Dubai'yi yüksek bağlantısallık üreten bir merkez olmanın ötesinde, kriz anlarında sistem genelini etkileyen bir tekil başarısızlık noktası haline getirmektedir.

Nitekim sahadaki gelişmeler bu yapısal kırılganlığı somutlaştırmaktadır. Liman, havalimanı ve veri altyapısına yönelik eş zamanlı saldırılar, yalnızca fiziksel hasar üretmekle kalmamış; lojistik süreçlerin kesintiye uğraması, finansal işlemlerin aksaması ve dijital sistemlerin zayıflaması yoluyla ekonomik faaliyetlerin bütününe yayılmıştır (Ahmad, 2026; Nath, 2026; Pomeroy, 2026; Al-Khodairi & Dyer, 2026). Veri altyapısındaki kesintilerin günlük ödeme sistemlerini etkilemesi, bu etkinin yalnızca fiziksel değil, operasyonel ve kurumsal bir felç yarattığını göstermektedir (Sunday Guardian, 2026). Bu nedenle Dubai'de yaşanan süreç, geçici bir güvenlik krizinden ziyade, kesintisiz bağlantısallığa dayalı ekonomik modellerin jeopolitik şoklar karşısında nasıl hızla sistemik kırılganlığa dönüştüğünü gösteren yapısal bir kırılma niteliği taşımaktadır. Nitekim bu yapısal kırılganlığın finansal piyasalardaki yansıması da belirgin biçimde gözlemlenmektedir. Şekil 1, Dubai'nin kredi temerrüt takası (CDS) risk priminin 2018'den bu yana izlediği seyri göstermektedir. Seri, 2020 başında COVID-19 pandemisiyle birlikte 610 baz puana yaklaşan tarihsel zirvesine ulaşmış, ardından uzun vadeli bir düşüş eğilimine girerek 2025 sonunda 555 seviyelerine kadar gerilemiştir. Ancak 28 Şubat 2026'da savaşın başlamasıyla birlikte risk primi sert biçimde yükselerek kısa sürede 586 seviyesine çıkmıştır.

Şekil 1: Dubai CDS Risk Primi (Ocak 2018 – Nisan 2026)

Kaynak: Cbonds, TEPAV görselleştirmeleri

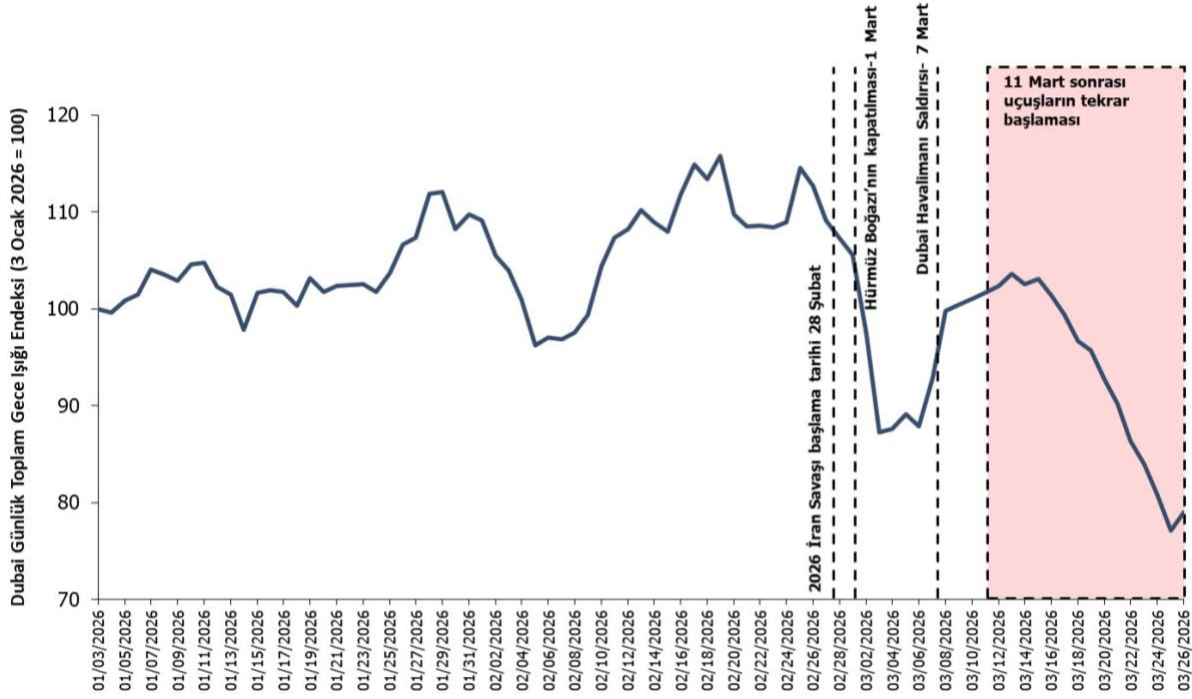
Dubai'den Çıkış Çoktan Başladı

Gece ışığı verileri, günlük frekansta ve yüksek mekânsal çözünürlükte sunduğu gözlemlerle çatışmanın kentsel aktivitede yarattığı değişimleri izlemek için elverişli bir vekil göstergedir.

Dubai'deki günlük toplam gece ışığı yoğunluğu⁴ 28 Şubat'ta savaşın başlamasıyla birlikte belirgin biçimde düşüşe geçmiştir (Şekil 2). Serinin başlangıcı olan 3 Ocak'ı 100 kabul ettiğimizde, serinin ocak ve şubat boyunca büyük ölçüde 100-115 bandında dalgalandığı; savaşın başlaması, Hürmüz geçişlerindeki belirsizliğin derinleşmesi ve liman, veri merkezi ile havalimanı çevresindeki aksaklıkların birikmesiyle sert biçimde aşağı çekildiği görülmektedir. 7 Mart'taki Dubai Havalimanı saldırısı bu düşüşü daha görünür hale getirirken 11 Mart sonrasında uçuşların yeniden başlamasıyla seri çok kısa sürede savaş öncesi döneme göre yaklaşık 30 puan düşerek mart sonunda 77 seviyelerine kadar gerilemiştir. Uçuşların yeniden başlamasıyla birlikte gece ışığı yoğunluğunda gözlenen düşüş, şehrin eski ritmine döndüğünü değil, kriz döneminde zorunlu bir biçimde ertelenen hareketliliğin çözülmesiyle Dubai'den ayrılışları hızlandırdığını göstermektedir.

⁴ Analizde NASA VIIRS sensöründen üretilen VNP46A2 günlük gece ışığı verileri kullanılmıştır (1 Ocak – 28 Mart 2026). Dubai idari sınırları içindeki piksel değerleri toplanarak her gün için tek bir toplam ışık göstergesi elde edilmiştir. Aykırı gözlemler IQR yöntemiyle ayıklanmış, oluşan boşluklar CAGR enterpolasyonu ile doldurulmuştur. Seri 5 günlük hareketli ortalama ile yumuşatılarak 3 Ocak 2026 = 100 bazında endekslenmiştir.

Şekil 2: Dubai 5 Günlük Hareketli Ortalama Gece Işığı Endeksi (3 Ocak 2026 = 100)

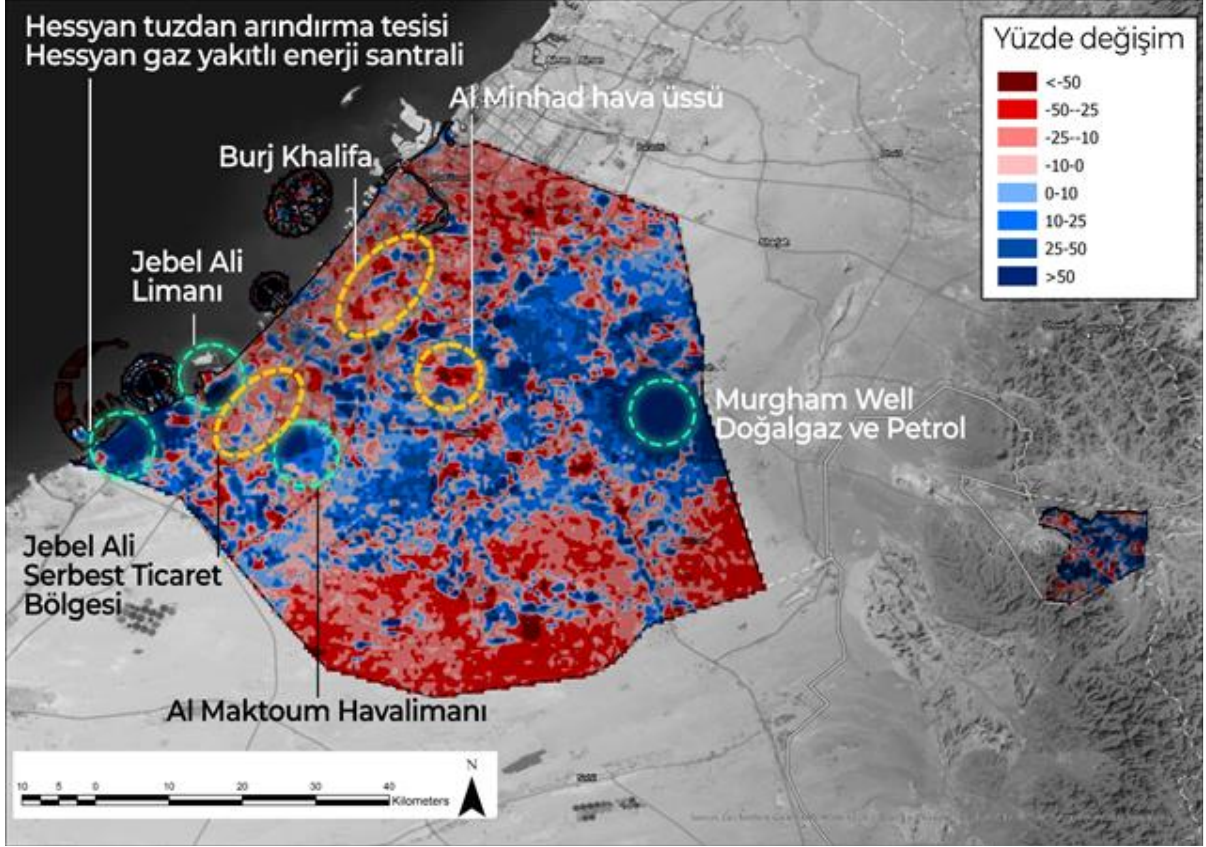
Kaynak: Black Marble VNP46A2⁵, TEPAV hesaplamaları

Savaş öncesi döneme kıyasla gece ışığı yoğunluğundaki yüzde değişim incelendiğinde, en sert daralmalar Jebel Ali Limanı, Jebel Ali Serbest Ticaret Bölgesi, Burj Khalifa çevresi ve Al Maktoum Havalimanı gibi kritik ekonomik altyapı noktalarında yoğunlaştığı görülmektedir (Şekil 3). Bu bölgelerde gece ışığı yoğunluğu yüzde 50'nin üzerinde azalmış olup haritadaki koyu kırmızı alanlar, savaşın fiziksel ve operasyonel etkisinin şehrin ticari ve lojistik omurgasında yoğunlaştığını ortaya koymaktadır. Buna karşılık, şehrin çeperlerindeki sınırlı mavi alanlar, artışın yalnızca askeri ve güvenlik hareketliliğiyle ilişkilendirilebilecek noktalarda gerçekleştiğine işaret etmektedir.

Nitekim aynı dönemde yaşanan kitlesel uçuş iptalleri, özel jet piyasasında Dubai çıkışlı hatlarda fiyatların kısa sürede iki katına çıkarak 100.000–200.000 USD bandına yükselmesi, hava ulaşımının yeniden açılmasının geri dönüşten çok çıkış kanalı işlevi gördüğüne işaret etmektedir (Türkiye Today, 2026). Dolayısıyla bu süreçte özellikle yüksek gelirli insanların hızlı şekilde şehirden ayrılması, Dubai'nin "güvenli liman" algısının kısa sürede tersine döndüğünü göstermektedir.

⁵ Vicente, G. S., & Marty, R. (2023). *BlackMarblePy: Georeferenced rasters and statistics of nighttime lights from NASA Black Marble*. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10667907>

Şekil 3: Dubai Gece Işığı Yoğunluğundaki Yüzde Değişim, 18 - 26 Mart ortalaması, 2025-2026

Kaynak: Black Marble VNP46A2, TEPAV hesaplamaları

Not: Kırmızı tonlar gece ışığı yoğunluğunda düşüşü, mavi tonlar artışı ifade etmektedir. Kesikli çizgilerle işaretlenen alanlar kritik ekonomik altyapı noktalarını göstermektedir.

Sektörel düzeyde bakıldığında, bu çıkış dinamiğinin Dubai ekonomisinin temel bileşenlerinde eş zamanlı bir daralmaya karşılık geldiği görülmektedir. Havacılık sektöründe 18.400'den fazla uçuşun iptal edilmesi, turizm sektöründe doluluk oranlarının %15–20 seviyelerine gerilemesi ve gayrimenkul satışlarında %50'nin üzerinde düşüş yaşanması, savaşın Dubai'nin ekonomisi üzerindeki etkisini gözler önüne sermektedir (Al-Khodairi & Dyer, 2026; Hashmi, 2026; Ellis-Petersen, 2026). Özellikle turizm ve gayrimenkul gibi doğrudan güven algısına bağlı sektörlerdeki bu daralma, Dubai ekonomisinin yalnızca üretim kaybı değil, aynı zamanda beklenti ve güven erozyonu yaşadığını ortaya koymaktadır.

Havacılık ve bağlantısallık alanındaki kırılma, uçuş iptalleriyle sınırlı kalmamış; küresel bağlantısallık da alternatif koridorlara kaymıştır. Avrupa-Asya hava trafiğinde "Kuzey Kafkasya Koridoru"nun önem kazanması ve Gürcistan üzerinden uçuşlarda %26, Azerbaycan üzerinden uçuşlarda %6 artış yaşanması, İstanbul merkezli kuzey hattının daha görünür hale geldiğini göstermektedir (EUROCONTROL, 2026; British Airways, 2026). Bu gelişme, Dubai Uluslararası Havalimanı (DXB) merkezli 'hub' modelinin, özellikle savaşın devam etmesi halinde uzun vadede onarılması güç bir hasara uğrayacağı anlamına gelmektedir.

Bu tablo, Dubai'nin ekonomik ve kentsel modeline ilişkin daha geniş bir tartışma içinde anlam kazanmaktadır. Richard Florida'nın (NYT, 2026) Dubai üzerinden tartıştığı biçimiyle bu tür

kentler, köklü tarihsel bağlar ya da güçlü toplumsal aidiyetler üreten yerler (space of places)⁶ olmaktan çok, sermaye, yetenek ve hareketliliği bir araya getiren birer platform kent (city as platform) olarak işlemektedir. Düşük vergi, yüksek konfor, küresel erişim ve sürekli dolaşım üretme kapasitesi, bu modeli yüksek gelir grubu için başlıca cazibe kaynağı haline getirmektedir. Ancak aynı işlevsellik, modelin temel kırılganlığını da yaratmaktadır. Florida'nın işaret ettiği gibi, göçmen emeğe ve uluslararası profesyonellere dayanan ama onları kalıcı olarak "geçici" tutan bir akışların mekânı (space of flows)⁷ olan bu sistem, kök salmayı ve mekânsal aidiyeti zayıflatmaktadır. Bu nedenle kriz anında hava ulaşımının yeniden açılması, yalnızca bağlantıların onarılması anlamına gelmez; aynı zamanda zaten mekâna sınırlı bağlarla tutunan yüksek hareketlilik kapasiteli kesimlerin kriz anında kentten ayrılmasını hızlandıran bir çıkış kanalı işlevi görebilir. 11 Mart sonrasında havalimanının işlevsellik kazanmasıyla başlayan sert düşüş, kentsel aktivitenin belirgin biçimde zayıfladığına ve Dubai'nin küresel dolaşıma dayalı platform mantığının savaş koşullarında çözülmeye başladığına işaret etmektedir.

Değerlendirme

Dubai'nin İran savaşı sürecindeki deneyimi, kesintisiz bağlantısallığa dayalı ekonomik modellerin jeopolitik şoklar karşısındaki yapısal kırılganlığını somut biçimde ortaya koymuştur. Liman, havalimanı ve veri altyapısına yönelik eş zamanlı saldırılar yalnızca fiziksel hasar yaratmamış; CDS risk primindeki sert yükseliş finansal güvenin hızla aşındığını, gece ışığı verilerindeki düşüş ise şehirdeki ekonomik faaliyetin belirgin biçimde daraldığını göstermiştir. Uçuş iptalleri, özel jet fiyatlarındaki sıçrama ve otel doluluk oranlarındaki çöküş, Dubai'nin "güvenli liman" algısının kısa sürede tersine döndüğüne; Avrupa-Asya hava trafiğinin kuzey koridorlarına kayması ise şehrin küresel bağlantı düğümü işlevinin doğrudan sorgulandığına işaret etmektedir. Dubai'nin bu deneyimi, dijital servisler, liman, havalimanı ve finans gibi lojistik bağlantısallığa dayalı sektörler üzerine kurulu ekonomik merkezlerin jeopolitik risk karşısında hem kendi iç dinamiklerini hem de kendilerine bağlı bölgesel ve küresel ağları kırılganlaştırabileceğini göstermektedir.

⁶ Space of places: insanların aidiyet geliştirdiği, yaşadığı, deneyimlediği yerlerin mekânı

⁷ Space of flows: sermaye, bilgi, veri, finans, ulaşım, lojistik ve küresel ağların dolaşım mekânı

Kaynakça

Ahmad, A. (2026, April 4). *US-Israel-Iran war latest news: Drone debris hits Dubai buildings*. Sunday Guardian Live.

Al Jazeera Staff. (2026, March 18). *Iran fires missiles, drones across Gulf, region remains in war crosshairs*. Al Jazeera.

Al Jazeera. (2026, March 31). *Iran war wipes \$120bn off Dubai, Abu Dhabi stock markets*.

Al-Khodairi, H., & Dyer, S. (2026, April 6). *Dubai and Middle East flight disruption: All the latest updates on travel as US-Israel-Iran war continues*. Condé Nast Traveller Middle East.

Barton, T. (2026, April 1). *Iran conflict 2026: Attacks up against UAE as European countries weigh input*. Janes.

Basravi, Z. (2026, March 18). *How Dubai and UAE are being affected by Iran attacks and US-Israeli war*. Al Jazeera.

British Airways. (2026). *Middle East routes update*.

Ellis-Petersen, H. (2026, March 11). *'The shine has been taken off': Dubai faces existential threat as foreigners flee conflict*. The Guardian.

EUROCONTROL. (2026). *Network analysis: Europe-Asia traffic shifts and corridors*.

Florida, R. (2026, March 16). *Dubai was not built for war*. *The New York Times*. <https://www.nytimes.com/2026/03/16/opinion/dubai-hormuz-war-iran-elite.html>

Gjevori, E. (2026, March 29). *Israeli-US war batters UAE economy, wiping \$120bn from Abu Dhabi, Dubai markets*. Middle East Eye.

Graham, E. (2026, March 15). *Why the United Arab Emirates is a target for Iran's aggression*. CNBC.

Hashmi, S. (2026, April 2). *Dubai's tourism industry reels from 'brutal' impact of war*. BBC.

International Institute for Strategic Studies. (2026, March 6). *Cumulative confirmed missile, UAV and fighter-jet interceptions by the GCC states*.

Iran International. (2026, March 30). *Iran revokes residency of 1,200 UAE nationals, judiciary says*. Iran International.

Moshiri, A., & Guinto, J. (2026, March 31). *Asia's migrant workers debate if Gulf jobs are worth deadly risk of Iran war*. BBC.

Nath, S. (Ed.). (2026, April 3). *Oracle office in Dubai hit in Iran strikes? What UAE said*. NDTV.

Pomeroy, G. (2026, March 16). *Iran hits key UAE oil port and Dubai airport*. BBC.

Power, J. (2026, March 17). *Gulf economies suffer brunt of Iran war as recession risk looms*. Al Jazeera.

Power, J. (2026, March 31). *Iran war wipes \$120bn off Dubai, Abu Dhabi stock markets*. Al Jazeera.

Reuters. (2026). *Gulf stocks gain as UAE equities tumble amid conflict uncertainty*.

Sunday Guardian. (2026). *Oracle and AWS data centers hit in drone strikes; digital disruption follows.*

TürkiyeToday. (2026). *Wealthy Gulf travelers pay six-figure prices for private jets to Istanbul.*

Vicente, G. S., & Marty, R. (2023). BlackMarblePy: Georeferenced rasters and statistics of nighttime lights from NASA Black Marble. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10667907>

Yeni Şafak. (2026, March 30). *Iran launched 5,471 missile and drone attacks on seven Arab countries since Feb. 28.*